

Nro. 28.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 5-dik napján 1796-dik
estendöben.*

B é t s.

Károly fő hertzegnek minap elhalasztatott utazása, már most bé tellyesedett, és ma reggelt öt órakor bizonyossan el is ment az alsó *Rénusi Cs. K.* ármádiának kórmányozására. *Mária Kristina* fő hertzeg asszony, hitvesével *Albert Saxóniai-és Tesséni hertzeggel* együtt négy póstára *S. Pöltenig* kisirik kedves atyokfiát, holott dél tájban ebédelvén egymástól el fognak válni, *Károly* fő hertzeg *Regenspurg* felé, a' nevezett hertzeg asszony és férje pedig vissza *Béts* felé indulván. Estére hálásra *Lintzbe* szándékozik ő nagy hertzégsege. Ezer meg ezer jó kívánásokkal kisiri ötöt a' *Bétsi Publicum.*

E e

Hadi és Békességes Környülállások.

Kurirunknak utolsó levelén arra kötelezünk magunkat, hogy valameddig bizonyos dátumaink nem léiznek, addig sem a' békességgel hizelkedni, sem a' háború folytatásával nyughatatlanságot okozni nem fogunk érdemes olvasóinknak. Ezen tett ígéretünknek szoros beteljesítésére következő háborús és békességes hirekkel kedveskedünk. —

Heidelbergből Márt. 21-dikén. A' *Manheimi* lakosok újabb nyughatatlanságok közzé tétettek azon parantsolat által, melly szerezni minden lakosnak 6 hólnapra való eleséget kell előre szerezni. Az utolsó ostrom alkalmatosságával a' *Heidelbergai* kapu előtt lévő kertek mind le rontattak, és már most a' *Neckár* vizén túl fekvőkre került a' sor, mellyeknek a' helyén új földi erősségek fognak készíteni.

Deuczból Márt. 15-dikén. Most már mi is reménység és félelem közt vagyunk, minden *Rénus* bal partyáról jött tudósítások egy forman erősítik, hogy nemcsak semmi árnyéka nintsen a' következő békességnek, nemcsak meg nem hosszabíthatott a' fegyverszünésnek ideje; sőt inkább minden készületjeikből és mozdúlásaikból a' *Frantziáknak* azt lehet ki húzni, hogy ma hólnap el kezdik az ellenségeskedést. A' *Rénus* jobb partyán fekvő 10000 főből álló truppok közt már is ki osztattak a' tábori eszközök; a' *Rénus* túlsó partyán tsaknem minden nap új seregek masiroznak *Kolóniába*, az ottan kvártélyoztak a' *Rénus* alsó környékére takarodnak, a' *Rénus* partjáról két sőt három óránira fekvő helységek is dugva vannak *Frantziákkal*, úgy annyira, hogy némelly házakban 20, 's több ember is fekszik. Némellyek ugyan úgy vélekednek, hogy a' kenyérnek és más eleségnek szüksége miatt takarodnak a' *Frantziák* a' *Rénus* alsó környékére; hogy e' miatt tétetett által *Bonnból Kolóniába* a' fő kvártély.

Német Ország.

A' *Hamburgban* mulató Fr. követ *Reinhard* keményen sürgette, hogy mind annak, mind több *Hansee* városoknak magistrátusai esmérjék meg ötet a' Fr. respublika valóságos követjének lenni (*Hansee-Städte Emporia Germaniae foederata.* — Ezekről már egyfizer írtam, oda utasítom Erd. Olvasóimat). Hogy ezen kívánságának rossz következései ne legyenek, deputatusok küldettek Párisba, *Hamburg* várasa valóságos környülállásainak előadása végett.

Az *Emmerichben* lévő Kliviai fő kórmányszékhez következő parantsolatot küldött a' Prussziai király: „Úgy esett értésünkre, hogy *von der Duyn* Hollandus Generális az eddig *Brémában* tartózkodott Hollandiai emigrált tiszteknek nagy részével, *Emmerichbe* mentenek légyen által. A' mostani környülállások azt kívánnyák, hogy se ezeknek, se más Hollandiai emigránsoknak, sem ott, sem azon környéken lévő maradások meg ne engedjessék. Mellyre nézve keményen parantsoljuk tinéktek, hogy minden halasztás nélkül tegyetek rendeléseket ezen parantsolatomnak értésekre való adatására, és onnan való ki küldetésekre. — Az én kabinetbéli ministerjeim megkérték *Tschirsky* Generálist, hogy ő is maga részéről tegye meg a' rendeléseket.“

Illyetén tudósítást vettünk *Moguntziából* Mar. 29-dikén a' Frantzia katonaság gondolkozásának módjáról: „Most jövök, *úgymond*, Kolóniából, és mint szemmel látott tanúbizonyság úgy befelelek a' Frantziák magok viseletéről, és az odavaló lakosoknak a' Fr. respublika eránt és ellene való hajlandóságokról. A' Fr. katonaság leg főbb *characteristicus* jele a' vallásnak tsufolása. Azomban nagy ditséretekre szolgál a' Fr. tiszteknek, hogy minden botránkoztatásokat igyekeznek el távoztatni; gyakorta a' *Kolóniai* körmös parasztok és kertészek is illendő *respectusban* tartják a' feslett er-

költsű nadrágtalan patriótákat. Nem régiben bémenvén a' templomba egy Fr. katona, süveg fel téve bé ült egy asszony személy mellé a' székebe, ez őtet meg pirongatván amaz gorombán felelt, az asszony sem késett, jól pofon vágta a' goromba Frantziát, a' ki leg ottan kardot rántott az asszonyra, hanem körül vévén ökemét a' templomban lévő parasztok, bántani ugyan nem mérészlették, hanem füleinél fogva ki vezették a' templomból.

A' Fr. respublikával lejendő öszve kaptcsolatásokról különböző módon gondolkoznak a' lakosok. Az ifjak, a' kik a' vigságos és feslett életre hajlandók, kedvelvén a' Fr. élet módját, szeretnék magokat francizáltatni. Hasonló indulattal vagynak azok, a' kik semmit el nem veiztenek, és a' kik a' Fr. alkotmány fel állítása által magoknak hasznot ígérnek. Ellenben a' meg lett idejű, jó gondolkozású, Isteneket 's vallásokat szerető, és tehetős emberek azt kívánják, hogy ma és nem hólnap ragadja el lutzifer közzülök a' nadrágtalanokat.

Batáviai Respublika.

Az *Amsterdami* polgári előjárók közönséges meg egyezésből lett végzések szerént, az odavaló pénzváltó műhely creditumának, avagy hitelességének előbbi lábra való állítása végett 7 millió Hollandiai forint fog költsön fel vétetni, a' creditorok bátorságok végett minden azon városhoz tartozó jövedelmek és jószágok le köteleztetni, és hogy a' költsön fel vétetendő summa 20 esztendőök el forgása alatt ki fizetessék, minden esztendőben 350000 forintot fognak abból le fizetni. —

A' miket még eddig a' N. gyűllés mivelte és végzett, töbnire annak jó rendbe és állapotba való hozatását tárgyazzák. Leg közelébb 84 voksal azt határozta meg, hogy semmi kluboktól

(corporatióktól, az az, különös öszve gyűllésektől) küldendő leveleket bé nem fog venni.

A' respublika jövendőbéli új constitutiójának ki készítésére egy 21 tagokból álló commissió rendeltetett ki, a' kik a' tartománybéli képviselők közzül választattak ki, és azon 6 hólnapokig, a' mellyek a' constitutiónak ki készítésére nékiek engedtetek, meg nem jelenthetnek a' Conyent gyűllésében, 's helyettek más suplensek, az az, ideig való képviselők választattak. A' commissiónak tagjai között vagyon *van de Castele* polgár is, a' ki mostani előüléségének végződése után fog azon commissióba bé lépni.

Péter Pál előülő beszédjének hátra maradott része.

„Azonközben képviselő polgárok! ezen gyűllésnek annal nagyobb kötelessége vagyon a' nép javának és boldogságának eszközlésére, mennél több és könnyebb eszközök lésznek annak végbevitelére. De mig annyira mehetnénk, igen sok dolgunk lészzen, és erönk eggyesítése, és foglalatosságainkban való buzgóságunk, 's álhatatosságunk nélkül el sem érhetjük fel tett tzielunkat. — Még most is kegyetlen és pulztító hadakozásban vagyon a' mi Státusunk, mellybe nem más, hanem a' Britanniai ministerium kéverte azt; következésképen leg első kötelessége és foglalatossága legyen ezen gyűllésnek, hogy a' ditsösséges békességnek eszközlésére, minden ki telhető eszközökkel éljen és iparkodjon.“

„Errevaló nézve szükség lészzen tengeri erönket illendő állapotba helyheztetni, határainkat védelmezni, és szép 's jól organizált ármadiánkról illendő módon gondot viselni. Mivel hogyha szerentsénk lehet határainkat, úgy a' mint kell, védelmezni, és olly flottát küldeni a' nagy tengerre, mint a' régi időkben, mellynek segítsége által mi és frigyeseink némü némüképen vetélkedhetünk az Angliai tengeri erővel, és mind a' fza

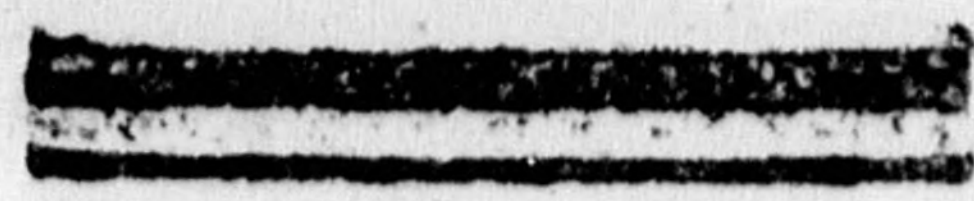
bados hajókázást, mind colóniáinkat illendőképén védelmezhetjük: semmi kétségünk nem lehet abban, hogy végtére Anglia is a' békességet ne kívánja, és igasságos feltételek mellett véget ne vessen azon háborúnak, mellyet minden betsületes Anglus átkoz.

„És miért ne vihetnénk mi azt végbe, ha szivessen és egész erőnkkel fogunk a' dologhoz? Miért engednénk azon napkeleti colóniáinkat, a' melyeket V. *Wilhelm* a' Köz Rendek meg egyezése nélkül minden ide való hivataljainak 's méltóságának el hagyása után, ellenségünk kezébe adott, továbbá is nékiek, és miért ne mutatnánk meg az Indusoknak, hogy még a' Batáviai nemzet karjai meg nem rövidültek, és ha más idegenek titkos fortélyaik által meg nem akadályoztatnak, tudnak is azokkal élni? Abból, a' mit kilentz hólnap alatt miveltünk tengeri erőnkkel, ki ki észre veheti, mit nem mivelhetünk ennekutánna. Ezen rövid idő alatt 77 nagy és kissebb rangú hajót állítottunk ki a' Status szolgálatjára, a' mellyek, mivel mind költségünk, mind emberünk elegendő vagyon, végbe vihetik jövő tavasszal magok kötelességeket; sőt nagy részent már most is szolgálatot tesznek, és nem régiben nagy örömmel néztük azoknak egy részét okos és gyakorlott tisztek kormánya alatt a' tengerre ki repülni; nem említvén külömbkülömbféle nagyobb és kissebb rangú hajóinknak a' hajó építő műhelyekben munkában való lételeket.“

E' vólt első és utolsó hivatalbeli beszédje a' Batáviai Convent első előülőjének *Péter Pálnak*, és ő többé sem közönséges sem magános helyen, sem hazája mellett, sem az ellenség ellen egy szót sem fog szóllani, mivel a' múlt Márt. 17-dik napján reggeli 9 órakor, életének 42-dik esztendejében meg holt. Halálos nyavalyájának okairól sokféleképen beszélnek; leg hihetőbnek lenni láttatik, hogy a' Márt. első napján tartott processiónak alkalmatosságával meg hidegitette a' fejét, az öszve gyült

sokaság és hadi nép közöntsésére kalapját gyakran le vévén fejéről. Betegségének hatodik napján elméje nélkül kezdett beszélni, 's ilyen állapotjában múlt is ki e' világból. — Valamint *Mirabót* a' Fr. Convent, úgy ezt is felettébb fájlalja a' Batáviai nemzeti gyűlés, mint igentudós, nagy tapasztalású, és sok érdemű hazafiát, hazájának buzgó védelmezőjét, a' patrióta résznek fő oszlopát, és a' respublika tengeri hatalmának első igazgatóját. Az 1787-dik esztendő előtt volt revolúcióban ő volt a' patrióták közt az első, és minekutánna 1788-dik esztendőben a' Prussziai király által azon revolúció le tsendesitetett volna, több nevezetes patrióta emigránsokkal együtt ő is Frantzia Országba ment, és mind ott, mind Európa nevezetesebb Országaiban való utazásakor sokat látott, tapasztalt, és tanult. Leg elsőben is ő projectálta a' Convent öszve gyűjtését, és a' külömbkülömbféle commissióknak organizációját. — Halála hírének Convent gyűlésében lett ki jelentésekor azt végzették annak tagjai, hogy ő életének utolsó szempillantásaig meg nem szűnt magát hazája eránt érdemessé tenni, és hogy ezen végzés irattassék bé a' nemzet fő jegyző könyvébe. Az ellene *Bouwens* Amsterdami polgár által bé adott vádoló irások a' közönséges Fiscus kezébe adattak.

A' projectált áhétatosság ellen sok ellenvetések tétettek a' Conventnek Mart. 6 dikán tartott gyűlésében, de a' voksoknak többsége által tsak ugyan még is bé vétetődött azon kegyes feltétel, 's el végeztetett, hogy azon áhétatosság alkalmazásával a' Convent tagjai fel áljának, és illendő alázatossággal, 's buzgósággal viseljék magukat. Ezen közönséges könyörgésnek rövid summája ebből áll: *Uram! engedd meg leg főbb törvényünknek lenni a' Hollandiai szabad nemzet boldogságát! E' végre világosítsd meg a' mi értelmünket! Tisztítsd meg a' mi sziveinket! Tedd hijába valókká édes hazánk ellen koholt gonosz tanátsokat! 's a' t.*

A' *Friziából* kiüzetett nemzeti képviselőknek Conventhez küldött levele és az ehez tartozó actákra nézve azt végzette a' Convent, hogy az ő egymással való vételkedések othoni dolog lévén, abba magát nem elegyitheti; magának a' *Friziai* népnek kell arról végzést tenni; és szükség, hogy a' *Friziai* nép a' maga mástól való nem függésének jussaival akadályoztatás nélkül éljen. Ennekfelette meg határozott még az is, hogy mivel a' *Friziai* tartomány népességének helytelen meg számlálása miatt az oda való nemzeti képviselők választatása törvénytelen, tehát szükség léfzen e' végre oda deputátusokat küldeni. — Utólylyára az is el végeztetett a' Márt. 19-dikán tartott Conventi gyűlésben, hogy mivel a' Hollandiai flotta tökéletes ki készülésére még 2000 matrozok, az az, hajós legények kivántatnak: szükség léfzen a' nép törvényes előjáróinak meg parantsolni, hogy minden ezer főtől egy ember adattassék a' flottán való szolgálatra, és egyen egyen mindeniknek 80 forint jutalom osztassék, melly summa mind öszve 160 ezer forintra fog menni.

Frantzia Ország.

A' *Párisi Nationális barometer* nevű újságlevél következő módon határozza meg a' Frantzia respublika időbeli járását. A' Jakobinusok égi háborút, az 500 személyből álló Tanáts szelvezet; az öreg Tanáts mértékletes időt, a' Directorium változó időt; az assignáták szeles időt; a' nép nagy szárazságot jelentenek. — Valósággalis nagy égi, vagy inkább földi háborút igyekeznek a' Jakobinusok indítani. Még most is imitt amott gyűléseket tartanak ök, és a' mint a' szél fúj, egy *Pelletier de St. Fargeau* nevű Jakobinus egyik gyűlésében meg esküdt, hogy ő a' *Robespier* hamvaiért bosszút fog állani, és a' Directoriumnak 's a' törvényhozó Tanátsnak felét el fogja a' föld színéről törteni. Sőt a' mint egy *Párisi* újság beszéli, titkos írásaik által is a' Directo-

rium veszedelmére untatják a' népet, 's világosan tyrannusoknak nevezik annak tagjait. *Hoche* Generális ezeket írta Márt. 5-dikén *Angersi* fő kvártéljából a' Directoriumnak: „*Charette*, úgymond, végső maga meg erőltetése után is meg veretett; 's úgy tartom, hogy e' vólt az ő utolsó próbája. — *Travót* Febr. 18-dikán 65 emberét ölte meg, és halovassai meg nem fáradtak volna, bizonyosan magát is meg ölte volna 's a' t.

Hedouville Generális azt a' jelentést tette a' hadi dolgokra ügyelő miniszternek, hogy Febr. 27-dikén *Ingrande* nevű mező várasotska környékén 500 *Chouánsokat* vert meg, 's közülök húszat meg ölt, számosakat pedig meg sebesített; hogy *Charette* Generálisnak 57 lovát el fogta; hogy az *Angersi* környéken lakó ifjúság fegyverét le hányta, a' patrióta vezéreknek által adta, és mind hazament 's a' t. Ellenben más magános levelek azt hirdetik, hogy *Normandiának* lakosai közül sokan fegyvert fogtak, és a' *Chouánsokkal* öszve kaptsolták magokat.

Hoche Gen. küldött levelében felettébb magasztalja a' Directorium az ő talentomait, hazájához való hűséget, és a' *Wendei* pártosok megzabolázásában mutatott szorgalmatosságát, arra serkentvén ötlet, hogy ennekutánna se szűnjék meg azon nyomorúlt tartománynak attya, és a' Fr. republikának erős és hasznos oszlopa lenni. Az eránt való jó tettzését is kinyilatkoztatta, hogy ő a' *Wendei* Rojalistáknak el nyomattatása után számos batallionokat küldött a *Chouánsok* által el pusztított osztályoknak segítségekre 's a' t. — Ezen magasztaló levél által egészen bé dugattak a' *Hoche* Generális ellenségeinek szájaik.

A' *Párisi* polgári kormányszékekhez küldött különös levelében, mellyben a' polgári hitet le nem tett papság számkivetésére és tömlöztzre való hányására serkenti azokat a' politziára ügyelő miniszter, a' többek közt így szól: „A' ti hivatalbeli leg

főbb kötelességtek abban áll, hogy a' nyakas papok ellen 1792-dik és 1793-dik éfztendőkben hozott törvényeket végbe vigyétek. Miért kívánok töletek számot ezen dolog eránt? Hát ugyan a' törvényhozóknak és kórmányozóknak izemeik előtt is végbe vitték é a' közönséges hivatalosok a' törvényeket? Olvassátok meg a' *Brumaire* hónapnak 3-dikán hozott törvénynek 10-dik tzikkellyét: az 1792 és 1793-dik éfztendőkben a' számkivetésre avagy tömlötzre íteltetett papokról hozott törvényeket, ezeknek ki hirdetések után 24 órával tökéletesen végbe kell vinni. Ezt kívánja a' ti kötelességtek, és a' ki azt el mulatja, 2 éfztendeig való tömlötz a' jutalma.

A' felső *Alsátziai* lakosok ismét a' vasárnapot kezdték a' Frantzia decasok helyett innepleni. A' kórmányozó commissarius kérdést tett a' törvényes dolgokra ügyelő ministernél: Nyugodhatnak e' a' birák a' vasárnapokon, és folytatják é hivataljaikat a' decasokon? *Genisieux* minister menydörgő levelet irván a' commissariusnak a' decasok meg innepléséről hozott törvényekre utasította őket, 's azt mondotta, hogy a' decas nem vallásbeli, hanem polgári nyugalom napja; hogy minden valláson lévőeknek szabad tetzésekben áll a' Zzidóknak szombatját, a' keresztényeknek vasárnapját, vagy a' Mahomedánusoknak péntekjét meg innepleni, úgy mindazáltal, hogy az által meg ne háboritassék a' respublikának rendelése.

Párisból Mart. 17-dikén. A' mi respublikánusi alkotmányunk két felől is szorongattatik, u. m. a' *Jakobinusok* és *Rojalisták* által, leg alább e' két résznek könnyűszerű seregei a' Journalisták szüntelen tsatáznak egymással. A' *Jakobinusok* közönségesen vádolják a' kórmányszéket; a' *Rojalisták* a' függetlenségről intik a' publikumot, és a' midőn az új constitutióinak principiumaitól eltávozni tapasztalják a' kórmányszéket, bé nem dugják a' szájjaikat. Egy *Jakobinusi* pennával író

Journalista illyenképen festi le a' Fr. nemzet mostani igazgatóit: „A' mostani kormányszék egészen tyrannusokból és usurpatorokból álló. A' mostani igazgatásnak formája tsak organizált despotismus: az 500 személyből álló ifjú Tanács közt egyetlen egy jó republicánus is nintsen, az öreg Tanács a' *Vétőt* usurpálja, a' Directorium tagjai mindnyájan kis királyok. — Ezeknek a' Monsziőknek kedvez a' Constitutio, az egyenlőséget és democratiát pedig a' sirbe temeti. Ha mas nem is, a' finántziának állapota elég félelmet okozhat nékiek, mellynek meg jobbitására még most sem lehetett a' jó plánmot ki találni. A' finántz commissiónak, a' törvényhozó testnek, és a' Directoriumnak pénz szerzés eránt való nyughatatlansága abból is ki tettezik, hogy a' nemzetnek ki merithetetlen kútfejei, a' mellyekről ekkorig igen sokat tsátsogtanak, vagy merő képzelődésekből állottak, vagy tellyeséggel semmit nem hafználnak, kevesen találtatván olyanok, a' kiknek kedvek vólna a' nationális jószágoknak meg vételére. — Az erőltetett költsönözés az utolsó táborozás folytatására is, mellyre 200 millió kész pénz kivántatik, elégtelen. — Töbnire mindent assignátákkal fizettek, mellyeknek *Páris* várasán kívül semmi betsek nintsen, itt is igen kevés. — Mind ezek békességet kívánnak, a' nép is a' békességet óhajtja, ezt javasolják az öreg és ifjú Tanácsnak jó gondolkozású tagjai; el kerülhetetlenül szükségesnek tartják azt a' Directoriumnak két személlyei *Letourneur* és *Lareveillere-Lepaux*. Hanem *Reubell* egészen ellenek szegezte magát, félvén attól, hogy ha hazájokba vissza mennének a' hadi seregek, nemtsak le nem tsendesitenek, hanem inkább meg újitanák és öregbitenék a' belső nyughatatlanságot. Nagyon szembe ötlött, hogy *Reubell* *Alsátziai* jószágait el adván, *Helvétziába* adta interesre a' pénzét, és hogy a' szép *Tallienne* édes atyához Spanyól Országba ment.

Az úgy nevezett *Quotidienne Párisi* közönséges újság író igen érzékenyül festi le a' napnyugoti

osztálynak, t. i. a' *Wendének* jelenvaló állapotját: A' polgári hitet le nem tett papok, *úgymond*, tömlötzökre hányatnak, és vagy guillotiniroztatnak, vagy más halál nemével végeztetnek ki e' világból; *Anguniában* egynek a' szemeit ki tólták, a' kezeit el vagdalták, 's több efféle kegyetlenséget vittenek rajta végbe; a' *Párisi Catholicus* lakosokat is felettébb üldözik; azokat a' szerentsétlen embereket, a' kik a' *Chouans* név alatt agyon lövöldöztetnek, nem is említem; ez a' halálnak neme nem büntetés, hanem világos jótémény vólna azokra az 1500 foglyokra nézve, a' kik az *Orsolya* nevű tömlötzökben, holott az eleven és holt testek egymáson hevernek, bé tsukkattak. Az emberi nemzetnek, és a' belső dolgokra ügyelő miniszternek adatott parantsolatoknak örökös gyalázatjokra szolgál, hogy a' *Rocheforti* tisztátalan tömlötzökből ki hozatott papok, a' kiket betegségek és vénségek miatt deportálni (más világ részeibe számkivetésbe küldeni) nem lehetett, ollyatén fogházakba zárattak, a' mellyekben ennekelötte a' magokat meg ölöknék döög testeik tartattak, a' míg reájok ki mondatott vólna a' sententzia. Ezekbe a' döögletes lyukakba soha se ment a' nap világa. Mindenütt patakostól foly az emberi vér — 10 's 12 embert egy nap fel áldoztatni tsekélységnek tartják a' mi *Kannibáljaink*. Gyakran meg történik, hogy hatvant is agyon lövetnek egy nap. A' katona executiók valóságos mészárszékek, a' hadi mesterségekben járatlanok a' halálra sententziáztattaknak kínzásokban egymással vetélkednek. — Az agyon lövetendőknek vagy karjaikba, vagy lábak száraiba lövik a' gölyóbist, a' kik több emberi érzékenységgel birnak bajonét szúrással röviditik szegényeknek nyomorúságokat. A' holt testek a' föld színén hagyatnak, 's ottan emésztetnek meg az ebek, vadak, és égi madarak által, hanemha a' könnyörülő parasztok azokat el temetik. *E' már, ha igaz, felettébb való dolog, és nem szemmel látni, hanem még kévzelni is irtoztatja a' természetet!*

Márt. 9-dik napján következő rendelkezéseket adott ki a' Directorium. 1.) Márt. 30-dikán minden Fr. municipalitásokban innepet tartsanak a' ifjak. 2.) Erre nézve minden municipalitások illetendő készületeket tegyenek. 3.) Ezen innep alkalmazásával a' 21 esztendőöt ért ifjak irattassanak bé a' polgárok lajstromába, a' 16 esztendősök fegyverkeztessenek fel, az iskolába járók közül pedig azok, a' kik magokat mások felett megkülönböztették, jutalmaztassanak meg. 4.) Ezek a' közönséges pompák, a' hol a' helységnek fekvése engedi, a' közönséges ház előtt építendő nemzeti óltárok előtt vitetessenek végbe, és a' törvények szerént, patrióta dalokkal 's közönséges gyakoroltatásokkal rekesztessenek bé. 5.) Mind a' két nembéli lakosoknak, és a' Haza védelmezésében meg sebesitetett vitézeknek különös székek mutattassanak. 6.) Minden jó patrióták megjelenvén ezen innepeken, tehetségek szerént nyilatkoztassák ki hazai buzgóságokat.

Magyar Ország.

Sopron Vármegyéből Márt. 30-dikán. Egy *Böhm Ferentz* nevezetű hatodfél esztendős ékes termetű, szép tekintetű, jó olvasó író, és Magyar 's Német nyelveket folyvást befzellő gyermek olly nagy előmenetelt tett a' hegedűvel való muzsikának tudományában, hogy minekutánna *Pesten* a' leg főb Méltóságokat egész a' meg elégedésig gyönyörködtette volna musikájával, annyáról való nagy attyát itten meg látogatván, mai napon az egész *Soproni* nemesi Rendet bámúlásra indította a' közönséges teatromban a' ma tartatott musikális académiában, mellynél tökéletesebbet azok sem tulajdonithatnak magoknak, a' kik ebben a' tudományban meg öszültek.

Losontzon Nógrád Vármegyében, Mart. 20-dikán. Valamint Magyar Országának minden részeiben, úgy itten is nagy pulztitást tett a' himlő

a' gyermekekben, a' kik közül a' múlt September-től fogva mostanig 200-nal több holt meg városunkban. Tsudálatos dolog, hogy némeltyek közülök kéttzer is meg himlöztek, kiváltképen azok közül, a' kiken elsőben kevés himlő vólt. És nemtsak a' kisdedek, hanem 16, 18, 25, sőt 30 esztendős ifjak és emberek is részesültek ezen járvány nyavalyában, melly közönségesen szólván igen veszedelmes vólt, kiváltképen az apró, öfzve futott, égett, petéttsel öfzve kötött himlő, mellynek orvoslásában igen szerentsés vólt ezen Tek. Vármegyének *Physicusa Lipszki Pál* orvos Doctor úr. — Nemtsak az apró gyermekek, hanem a' 60, 70 és 80 esztendőket fellül múlt öreg emberek is halnak nálunk, úgyhogy majd minden héten 2 ilyen halottat kell kísérnünk a' temetőbe.

Itten minden felettébb óltsó. Egy jó szekér szénát 4, 5 forinton, a' kétszeres életnek kiláját 30 garason, egy meddő tehenet 12 's 14 forinton szél-tibe lehet venni; hanem a' hizott ökrök, mellyek töbnire fel felé hajtának olly drágák, hogyha az ökör nagy és jó kövér, 100 forintot is meg adnak érte a' kupetzek.

E r d é l y.

Székely Földről, Köpetzről, Márt. 6-ik napján.
Éppen két héttel ez előtt vitetének Székely nemzetünkben, mind lovas, mind gyalog rendbéli katonák a' Fr. ellen. Bizonyos, hogy már mostanság innen többeket nem vífznek: mert ezek a' fegyvert viselőknék leg ifjabjai valának; az idősebbek régen ez előtt a' Frantziára, 's Lengyel Ország széleire menvén. A' kik pedig még honn maradhattak, azok a' szántásnak, vetésnek, és egyéb gazdai dolgok folytatásának nagy sérelme nélkül hazájokból ki nem mozdittathatnának.

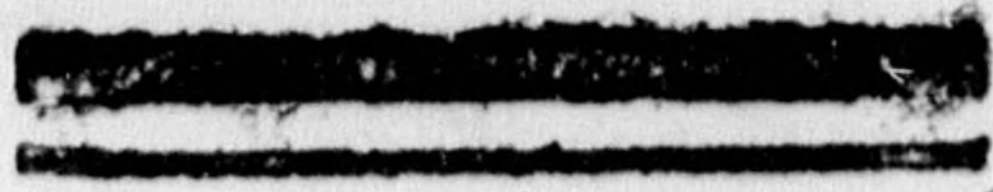
Néhai Báró *Szentkereszti Sámuel* úr *Crida* alá jött javainak el adására, a' Fels. Királyi Gubernium e' következő napokat határozta, t. i. Zár-

goni 's több *Háromszéki* jószágainak, a' közelítő Sz. György Havának 4-ik napját; az Hoffzúafzói-nak és Elekesinek Fejér Vármegyében Sz. György havának 18 dik, és Pünköst Hav. 2-dik napjait. Néhai kegyes és bóldog emlékezetű Mélt. *Datzó József* úr árváinak Sepsi-Szent Györgyi szép jószágok is kótyavetye által árendába adattatott.

Erdélyben, a' Méltóságos Királyi Táblán, máig is sok *Productionális Causák* vagynak, az az, olyan ügyfolytatások, mellyekkel nem kevés hazafiak bizonyítani 's meg itéltetni kívánják, hogy ök igaz *Armalisták*, az az, (egy Országos végezésnek, avagy *Dietalis Articulusnak* nevezése szerént) *Tzimeres Nemese*k. Hogy azért ottan minden ügyek jó rendel foljanak, azon K. Tábla Előülőjének, Méltóságos Zejkfalvi *Zejk Dániel* úrnak bölts jelentésére, méltóztatott a' Felséges Királyi Gubernium ezt a' rendelést tenni, hogy a' Törvény időnek (*Periodusnak*) első harmad részén foljanak a' főbenjáró (*criminnlis*) és Fiskust illető ügyek; másodikán a' hazafiak pereit, a' magok idejek és elsőbségek szerént; harmadikán pedig a' tzimeres nemességnek meg bizonyítására való ügyek. Így már tudja ki ki, mikor jelenjék meg ottan.

A' közelebb múlt Bóldog Assz. Havának 30-dikán *Szász Medgyes* várassában, maga házánál meg ölve találtatott *Czigler Agnes*; kinek a' gonofztévők sok arany és ezüst, de bizonytalan summájú pénzét vitték el, egyéb számos drága portékákkal együtt: annyira, hogyha valaki a' gyilkost kézbe adná, sőt hatsak ki nyilatkoztatná is; annak a' Medgyesi T. Tanáts 200 aranyat adna jutalomúl.

Ugyan onnan, 9 *Martii*. Az Erdélyi Felséges Királyi Guberniumnak leg bizonyosabb tudósításokból értésére esvén, hogy Moldvában és Havasalföldében a' pestis nemcsak szünni nem kezdett; hanem napról napra nevededik, kiváltképen *Krajova* vidékén: tehát ezen veszedelemnek hazánkba való bé jövetelének akadályoztatása végett,

a' múlt esztendőben ki adott rendeléseket szoros-
san meg tartatni újabban is parantsolta. Mellyre
nézve, hogy az éjjeli 's nappali strázsák minde-
nütt szorossan fenn tartassanak, és az esméretlen
utazóktól úti levél (*Passus*) kéreztessék, 's ha tiz-
ta helyről való utazások felől elégségesen bizo-
nyító irást mutatni nem tudnak, leg ottan meg-
tartóztassanak; ennekfelette, ha valamelly hely-
ségben hirtelen való halálok történnének, az iránt
mindjárt jelentés tétessék a' Felsősegeknek, ke-
ményen meg parantsoltatott.

Felséges Császári 's Királyi Fejedelmünk,
még a' közelebb le folyt 1795-dik esztendőbéli
Mindszent havának 16-dikán költ parantsolatja ál-
tal el törölte az úgy nevezett *Tricesimalis Inspe-*
ctoratust; és a' helyett az ennekelötte is fenn állott
Szebeni, Brassai, Kolosvári 's Dévai négy fő Har-
mintzadokat, elébbeni lábokra vissza állította.

T u d ó s i t á s.

Bétsi Könyváros *Doll* úr' bóltjában, melly
a' *Sz. István* temploma egyik mellyékén vagy on,
következendő Magyar könyvek találatnak:

A' világnak közönséges históriája, mellyet,
Magyar Hazájához viseltető szeretétől ösztönöztet-
vén készített Gróf *Gvadányi József*. Első kötet.
8 Posonban 1796. 1 fl. 12 xr.

Cicerónak (M.T.) az ember' tisztéről és kö-
telességeiről a' maga fiához írt 3 könyvei. Ma-
gyarra fordította *Kovácsnai Sándor*. Ki adta *Engel*
Kristián. 8. Posonban 1795. 36 xr.

A' Világ' történeteinek tudományára való
készítés, mellyet írt német nyelven *A. L. Schlötzer*.
Magyarra fordított *Német László*. 8. Sopronban.
1795. 1 fl. 30 xr.

* * *

Tiszt. *Hedlmár György* úr a' *Pesti* Kir. Uni-
versitásban a' *Logicának* és *Metaphysicának* két
hólnaptól fogva hasznos Tanítója, életének 31-
dik esztendejében, a' múlt Márt. 24-dik napján
meg holt. Kedves tanítványai három hetig feke-
te fátyollal gyászolják el felejthetetlen érdemes Ta-
nitójakat.